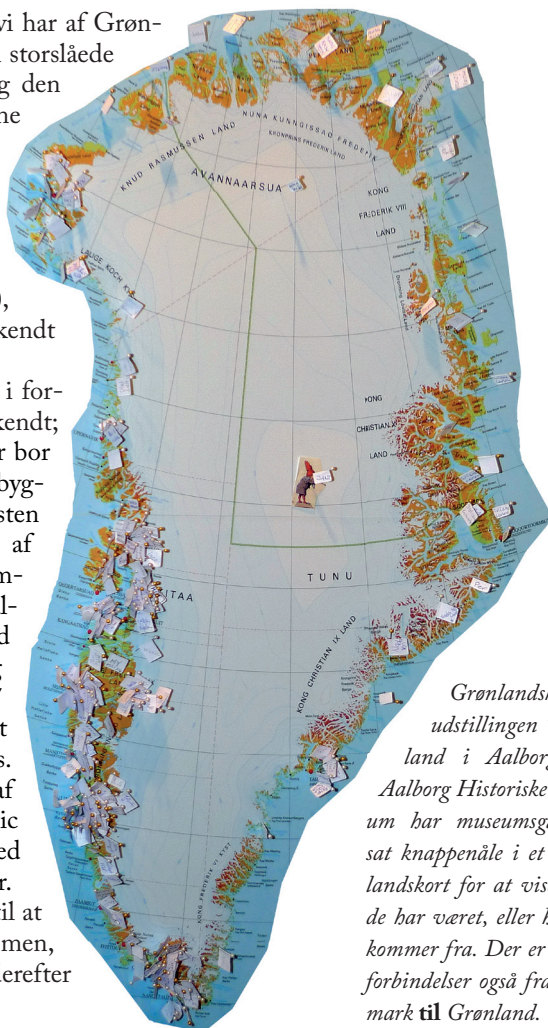

Grønland i Aalborg

AF INGER KIRSTINE BLADT

Generelt er det et unuanceret billede, vi har af Grønland og grønlændere. Enten er det den storslåede natur (og den globale opvarmning) og den traditionelle inuit-kultur, som medierne fokuserer på, eller også er det de sociale problemer med misbrug, selvmord og flugten fra Grønland, der er i centrum. Det helt almindelige moderne arbejds- og dagligliv, som grønlændere lever i Grønland (og i Danmark), ignoreres i medierne og er ikke særlig kendt i befolkningen.

At Grønland spiller en særlig rolle i forhold til Aalborg er heller ikke særligt kendt; Aalborg er den danske storby, hvor der bor flest grønlændere i forhold til hele indbyggertallet, og det er fra Aalborg, at næsten alle varer sendes til Grønland (61 % af disse varer kommer fra Aalborgvirksomheder). Det skal også nævnes, at Aalborg Kommune har ikke mindre end to venskabsbyer i Grønland – Nuuk og Scoresbysund, og at kommunen i 2007 indgik en samarbejdsaftale med det grønlandske hjemmestyre indenfor f.eks. erhverv, kultur, uddannelse og IT. Ud af dette samarbejde er bl.a. sprunget Arctic Business Network, der er et netværk med nordjyske og grønlandske virksomheder. Vi mente derfor, at der var god grund til at beskæftige os med dette oversete fænomen, og Aalborg Historiske Museum satte derefter i 2009 fokus på Grønland i Aalborg.

Grønlandskort i udstillingen "Grønland i Aalborg". På Aalborg Historiske Museum har museumsgæsterne sat knappenåle i et Grønlandskort for at vise, hvor de har været, eller hvor de kommer fra. Der er mange forbindelser også fra Danmark til Grønland.

Denne grønlandske kvindedragt er syet af Najaraq Lyng fra Nuuk/Fiskenæsset til sin datter Juliane til hendes konfirmation i Nuuk i 1957. Det tog mange måneder at sy dragten. Siden er alle konfirmandens 5 døtre blevet konfirmeret i dragten – men i Hans Egedes Kirke i Aalborg. Selv om pigerne fik valget om at blive konfirmeret i danske konfirmationskjoler, insisterede de alle på at blive konfirmeret i moderens nationaldragt.

I arbejdet med udstillingen "Grønland i Aalborg" har vi haft et meget frugtbart samarbejde med Aalborg Stadsarkiv, Aalborg Bibliotekerne og Det grønlandske Hus, så vi kunne lave en samlet satsning på at gøre opmærksom på temaet. Aalborg Stadsarkiv og Aalborg Bibliotekerne udstiller og indsamler erindringer, fotos og arkivalier. Det grønlandske Hus har været meget hjælpsomme med at skaffe oplysninger og kontakter og med at låne os grønlandske effekter. Samarbejdet fortsætter og de indsamlede fotos og interviews vil blive opbevaret for eftertiden på Aalborg Stadsarkiv.

I modsætning til de fleste andre udstillinger, vi har lavet, startede vi med "Grønland i Aalborg" på (næsten) bar bund. Det betød selvfølgelig, at en indsamlingskampagne måtte sættes i gang – men hvad var det Grønland i Aalborg, der skulle vises på udstillingen for noget? Det var vigtigt, at det ikke blev en udstilling af stereotyper, og at udstillingen kunne være med til at røkke ved fordomme om Grønland og grønlandere. Derfor måtte vi ud at snakke med en lang række nøglepersoner i erhvervslivet, i foreningerne, i kommunen, i institutioner, samt med helt almindelige privatpersoner, der på et tidspunkt i deres liv havde valgt at flytte til Aalborg. Indtil videre har vi interviewet over 25 personer. For at komme i kontakt med så mange grønlandere i Aalborg som muligt, lavede vi sammen med vores samarbejdspartnere (Det grønlandske Hus, Stadsarkivet og bibliotekets lokalsamling) en charmeoffensiv med oplysningsmøde på Det grønlandske Hus, en bod ved Grønlands Nationaldag og uddeling af hvervefoldere. Vi er blevet fantastisk godt modtaget af alle parter, både virksomheder, foreninger og private, og vi har fået lov til at låne rigtig mange fine ting til udstillingen.

Grønlander og Grønlandshandel i Aalborg

I Danmark bor der 14.376 personer født i Grønland – omkring 1000 af dem bor i Aalborg. Mange er kommet hertil pga. Grønlandshavnen og de virksomheder, der lever af den, andre har valgt at flytte til Aalborg, fordi de studerer i Aalborg, er blevet gift med en dansker – eller fordi byen passer godt til grønlandsk mentalitet. Grønlandere er opdraget til beskedenhed – flere fremhæver, at de føler sig mere hjemme i Nordjylland end i København, hvor man "praler" mere, og det hele skal gå hurtigere.

En lille gruppe grønlandere med misbrugsproblemer er tydelige i gadebilledet. Grønlandere bliver ofte glemt og overset, når de flytter til Danmark. De anses nemlig for danske statsborgere, og derfor får de ikke hjælp til at lære dansk, finde en lejlighed, eller hvad de ellers har brug for. Mange grønlandere kommer først i kontakt med kommunen, hvis de havner i misbrugs- eller alkoholproblemer. I udstillingen er denne lille gruppe repræsenteret med opbygningen af et lille hjørne af "Kofoeds skole", der er en af de institutioner, der giver en tryk base for grønlandere, der er havnet i ensomhed og problemer 4000 km hjemmefra.

Langt de fleste af de 1000 grønlandere lever et helt almindeligt "usynligt" liv, hvor de naturligt glider ind blandt deres danske medborgere, går i skole, på arbejde eller studerer. Mange unge grønlan-

Tre af de interviewede grønlandere har udtrykt det således:

"Vi har snakket om, hvis vi skulle flytte til Danmark, skulle det være Nordjylland. Den jyske mentalitet minder lidt mere om den mentalitet, vi har heroppe. I København der er man lidt mere sig selv nærmest."

"Den (Aalborg) er til at overskue, men alligevel så stor, den har det hele!"

"I Nordjylland snakker man sgu ikke så meget. Jeg har fornemmet, at der er mange lighedspunkter, især oppe i Vendsyssel. Man overdriver ikke så meget."

dere kommer til Aalborg for at studere på en af de uddannelser, man ikke kan tage i Grønland. Efter studietiden vender de fleste tilbage til Grønland for at bruge deres uddannelse der. Andre kommer til Danmark, fordi de har giftet sig med en dansker eller har fået arbejde. I de seneste år er der også kommet en øget tilstrømning af unge grønlandske familier, der ønsker at give deres børn en god dansk skolegang. To hjørner i udstillingen er blevet indrettet som hhv. en stue hos et ældre dansk-grønlandsk ægtepar og som et kollegieværelse. Begge stuer er indrettet meget som danske stuer, men de grønlandske minder og det, der hænger på væggene, viser forbindelsen til Grønland.

I udstillingen har vi prøvet at vise, hvordan de mange grønlandere i Aalborg lever et liv, der er mest dansk, men på nogle områder også grønlandsk, hvordan man holder fast på sin grønlandske identitet og kultur – mad, musik, sprog og omgangsformer, så man kan håndtere den længsel, der kommer over de fleste fra tid til anden. De fleste grønlandere spiser mest dansk mad, men der er fest, når man kan skaffe grønlandsk "proviant" som sæl, mattak(hvalhud), hval og rendyr. For mange af de interviewede grønlandere er det maden, der næst efter naturen nævnes som det, de savner mest ved Grønland. Det er dyrt at rejse til Grønland, og den store afstand betyder, at man nemt kan rammes af hjemmvé. Man savner det at have familie og venner tæt omkring sig, man savner naturen, maden og stemningen

Sneugle og model af konebåd. Hjembragt til Grævelv o. 1900 af den unge koloniassistent Niels Chr. Böcher.

*"Grønlønderpigen Nuggi's"
vagabonduniform er en
af de få genstande museet
var i besiddelse af inden
udstillingen.*

*Kik ind i studenterlejligh-
hed i udstillingen.*

f.eks. ved juletid. Når vejret i Danmark bliver vådt og mørkt, savner man sneen og frosten i Grønland. Når hjemveen er stor, hjælper det at mødes med andre grønlændere, spise grønlandsk mad og snakke grønlandsk. Glæden er stor hos grønlændere i Danmark, når der kommer en pakke med mad fra mor. Skibsskiks og den grønlandske Araba-kaffe sælges i Det grønlandske Hus – sammen med forskellige slags frossen kød og fisk.

Selv om langt de fleste grønlændere falder godt til i Danmark, er der nogle områder, hvor der kan være stor forskel på, hvordan man opfatter verden. I Grønland er det i sidste ende naturen, der bestemmer over liv og død – og over kalenderen. Grønlændere i Grønland har ikke kalenderen fuld af aftaler, sådan som vi har i Danmark. Det hænger selvfølgelig sammen med, at samfundene er små, og hvis nogen ikke er hjemme, så kan man bare gå igen. I Danmark kommer man sjældent på uanmeldt besøg på den måde, som man gør i Grønland. Til gengæld går danskeren meget op i, om man kommer på det præcise klokkeslæt, der var aftalt. Inviterer en grønlænder på kaffemik mellem kl. 14 og 17, betyder det ikke, at man skal komme kl. 14 og gå kl. 17, men at man kan droppe ind i løbet af eftermiddagen.

I Det grønlandske Hus, i den grønlandske forening "Ikingutigit" og i de grønlandske studerendes forening "JAKIP" kan man mødes med andre grønlændere, snakke og synge og more sig på grønlandsk.

Siden 1973 er handelen med Grønland gået via Grønlandshavnen i Aalborg Øst. Næsten alt, hvad man kan købe i forretningerne i Grønland, er sendt via Aalborg – man skal dog lige fraregne de "flyfriske" varer som frisk mælk og grøntsager. Royal Arctic Line, der har koncession på handelen med Grønland, sender et containerskib af sted fra Aalborg hver uge. Turen varer ca. 7 dage. 38 % af varerne skal til Nuuk, resten sendes videre derfra til andre havne i Grønland. Oprettelsen af Grønlandshavnen har skabt et frugtbart klima for virksomheder, der handler med Grønland; store firmaer som Arctic Group A/S, Royal Greenland og Royal Arctic Line er repræsenteret i udstillingen med bl.a. bjerge af de varer, der sendes til og fra Grønland – som nævnt kommer 2/3 af de varer, der kommer til Grønland fra virksomheder i Aalborg og omegn!

I forbindelse med udstillingen arrangerer museet i samarbejde med Polar Rejser en kulturhistorisk rejse til nordboernes Sydgrønland i sommeren 2010.